Israel Psychological Association
Member of the International Union of Psychological Science

הסתדרות הפסיכולוגים בישראל
חברה באיגוד הבינלאומי למדע הפסיכולוגיה
עמותה רשומה

דרך מנחם בגין 42, רמת-גן • מען למכתבים: ת.ד. 3361, רמת-גן 5213601
E-mail: psycho@zahav.net.il • www.psychology.org.il • Fax. 03-5230763 פקס' • Tel. 03-5239393 טל'

29.5.22

<u>תגובת הסתדרות הפסיכולוגים בנוגע לאמירות שנאמרו לאחרונה בתקשורת לגבי הספקטרום האוטיסטי</u>

בימים האחרונים התפרסמו בתקשורת הכתובה והאלקטרונית התבטאויות שונות ושנויות במחלוקת לגבי ההגדרה ודרכי הטיפול באוטיזם.

<u>במסמך זה חשוב לנו להתייחס לשתי נקודות עקרוניות ומהותיות בנושא.</u>

1. הגדרה פורמלית של הספקטרום האוטיסטי.
2. דרכי הטיפול המקובלות בספקטרום האוטיסטי.

1. <u>ההגדרה הפורמאלית של הפרעת הספקטרום האוטיסטי</u>

רצף הספקטרום האוטיסטי הנו הפרעה נוירו התפתחותית, שנגרמת משילוב של היבטים גנטיים וסביבתיים. זו תופעה קיימת, מוכרת מזה עשרות בשנים ובעלת שכיחות הולכת וגדלה. ההפרעה מאובחנת על פי קריטריונים פורמאליים המופיעים ב- DSM-V- ספר האבחנות הפסיכיאטריות האמריקאי. במסגרת ההערכה יש צורך באבחון מקיף של רופא התפתחותי/ נוירולוג ילדים/ פסיכיאטר ילדים ונוער וכן באבחון של פסיכולוג התפתחותי/ קליני / חינוכי או שיקומי בעל ניסיון והכשרה מוכחת בתחום האבחון.

<u>מאפייני רצף הספקטרום האוטיסטי</u>: ילדים ובוגרים המאובחנים על הספקטרום האוטיסטי מבטאים מנעד של קשיים והתנהגויות בדרגות חומרה שונות ובשני צירים מרכזיים-

א. תקשורת חברתית עם הסביבה – פגיעה ביכולת ליצור ולשמר אינטראקציות חברתיות, בתקשורת הלא מילולית וביכולת להבין מצבים חברתיים שונים.

ב. התנהגויות ותחומי עניין חזרתיים ומצומצמים, כולל ביטויי נוקשות וקיבעונות שונים.

2. <u>דרכי טיפול בילדים על הספקטרום האוטיסטי</u>

בשנים האחרונות ובעקבות תנופה מחקרית בנושא – עולה המודעות לאבחון מוקדם של ילדים על הספקטרום האוטיסטי ולטיפול אינטנסיבי, מוקדם ככל שניתן. מחקרים מראים כי ככל שהאבחון והטיפול יהיו מוקדמים יותר, בשלב בו המוח פלסטי יותר, כך יוכלו ילדים וילדות המאובחנים על הספקטרום – להתקדם ולחוות חיים עשירים ואיכותיים יותר. כיום מקובלות ורווחות שיטות טיפול שונות, כאשר הגישה הטיפולית הנה מערכתית, הוליסטית ורב מקצועית.

הגישות הטיפוליות כיום, רואות בילד האוטיסט כאדם בעל יכולות וכישורים מיוחדים ומוטל על הסביבה לנסות להתחבר לעולמו <u>וביחד</u> להובילו ולקדמו בתחומי ההתפתחות השונים. במסגרת טיפולים אלו ישנו ניסיון תדיר להבין את קשיי המטופל ולקדם אותו, תוך שמירה על כללים של אתיקה מקצועית, אחריות ויושרה, כבוד וצניעות.

במסגרת טיפולים אלו <u>אסור</u> שיהיו אלמנטים של שימוש בכוח או מניעת צרכים בסיסיים.

נקודת המוצא בטיפולים השונים היא כי המאפיינים האוטיסטיים הנם תוצר ישיר של קשיים אורגניים, וכי באמצעות טיפול מתמשך ניתן להביא להטבה, ואף לשיפור משמעותי וניכר, **אך לא ל"ריפוי" או ל"העלמת"** האבחנה.

התייחסות לקשיים של הספקטרום האוטיסטי באופן אחר – ככזו שבסיסה סביבתי בלבד, או נתון לבחירת המטופל, וכן טיפול בה באופנים לא קונבנציונאליים - עלולה להביא להחרפה של התסמינים ואף לנזק רגשי.

לאור כל זאת, חשוב שהורים שילדיהם אובחנו על הרצף האוטיסטי ילוו על ידי אנשי ונשות מקצוע בעלי מיומנות בתחום זה, ויקבלו החלטות לגבי טיפול בילדיהם באופן שקול, אחראי ומושכל.

בברכה,

יורם שליאר

יו"ר

הסתדרות הפסיכולוגים בישראל

מקורות:

American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth ed.(DSM-5). Washington, DC: American Psychiatric Association.